

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Projekt poświęcony jest szeroko pojętemu pojęciu dyplomacja sportowa – w jej pozytywnym rozumieniu. Termin ten wydaje się być znany, jednak jest mało jeszcze przebadany przez naukowców (w Polsce prawie w ogóle nie podjęty). Przez dyplomację sportową trzeba rozumieć działania, które są podejmowane przez państwa i inne podmioty w dziedzinie sportu. Przede wszystkim mają one doprowadzić do osiągnięcia różnego rodzaju celów dyplomatycznych. Możemy do nich zaliczyć chęć zbliżenia pomiędzy krajami (także wrogimi wobec siebie), a także eksponowania konfliktów, mimo że akurat ten aspekt został w badaniu pominięty. Dyplomacja sportowa najczęściej kojarzy się z tym pierwszym wymiarem, z uwagi na powszechnie znany jej przejaw – tzw. dyplomację pingpongową, w ramach której doszło do kontaktu pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Chińską Republiką Ludową – krajami nie utrzymującymi wówczas stosunków dyplomatycznych. W takich sytuacjach znaczenie dyplomacji sportowej jest szczególnie duże, ponieważ niekiedy w dziedzinie sportu państwa mogą pozwolić sobie na kroki, które z przyczyn chociażby prestiżowych byłyby trudne bądź wręcz niemożliwe do podjęcia w innych sytuacjach.

Pojęcie dyplomacji sportowej nie dotyczy jedynie wspomnianych wyżej działań państw. Jest ona także postrzegana jako narzędzie kreowania międzynarodowego wizerunku państwa – dzięki organizacji imprez sportowych transmitowanych za granicę i ściągających sportowców i kibiców z innych krajów, zwycięstwom sportowym na arenie międzynarodowej, pomocy rozwojowej w zakresie sportu, a czasem także za sprawą brania udziału w międzynarodowym sporcie – w przypadku krajów małych lub słabych. Co więcej, dyplomacją sportową określa się także ogół działań dyplomatycznych podejmowanych przez międzynarodowe instytucje zarządzające sportem, takie jak międzynarodowe federacje sportowe, które w niektórych elementach swojej międzynarodowej aktywności przyjmują role typowe dla państw.

Planowane badania w przeważającej części będą obejmowały porównania zbliżonych do siebie przypadków dyplomacji sportowej, co ma pozwolić na identyfikację ich cech charakterystycznych oraz pewnych prawidłowości z nimi związanych. Badania takie pozwolą na uzyskanie wiedzy na temat mechanizmów funkcjonowania i wykorzystywania dyplomacji sportowej.

Obok analizy przejawów dyplomacji sportowej, badania będą miały na celu sprawdzenie efektywności wybranych jej typów: ukierunkowanych na kreowanie wizerunku międzynarodowego państw oraz zbliżenie państw wrogich. Będzie to dokonane z wykorzystaniem istniejących badań opinii publicznej, a także danych dotyczących intensywności kontaktów pomiędzy państwami, pomiędzy którymi doszło do próby poprawy relacji z wykorzystaniem sportu.

Rozważania dotyczyć będą także najważniejszych instytucji sportowych jako aktorów dyplomatycznych, toteż analiza dotyczyć będzie ich międzynarodowej aktywności quasi-politycznej polegającej m.in. na przyznawaniu prawa organizacji imprez sportowych, zapraszaniu do udziału w rywalizacji nowych krajów czy prowadzeniu międzynarodowych negocjacji.

Autor zdecydował się na wybór wskazanego problemu badawczego z kilku względów. Kwestia politycznej instrumentalizacji sportu (czy szerzej upolitycznienia sportu) była przez niego badana od początku kariery naukowej, zatem posiada w tej dziedzinie wiedzę i doświadczenie badawcze. Co więcej, tematyka związana z dyplomatycznym wykorzystywaniem sportu jest bardzo interesująca, odsłania bowiem nowe możliwości politycznego dyskontowania sportu, co ma szczególne znaczenie w poszukiwaniu możliwości zbliżenia pomiędzy skonfliktowanymi krajami. Takie pacyfistyczne postrzeganie sportu dominowało w okresie jego powstawania w nowoczesnej formie i jak widać, mimo że przez lata sport służył w dużej mierze konfrontacji politycznej, można go postrzegać także z konsensualnej perspektywy. Do podjęcia takiego problemu badawczego skłoniło autora także bardzo słabe przebadanie go przez naukowców, szczególnie na gruncie nauki polskiej, dzięki czemu badanie ma charakter nowatorski.

Wyniki mogą potencjalnie mieć wymiar praktyczny i posłużyć do sporządzenia rekomendacji odnośnie sposobów wykorzystywania sportu do wspierania realizacji konkretnych celów polityki zagranicznej oraz do kreowania międzynarodowego wizerunku państw. Dzięki temu badanie może przyczynić się do zidentyfikowania rozwiązań odnośnie dyplomacji sportowej, które mogłyby zostać przyjęte chociażby w Polsce. Także ten fakt skłonił autora do podjęcia niniejszego problemu badawczego.